

Inhoud

	Voorwoord	10
1	Algemeen	11
1.1	Speciële anamnese	11
1.1.1	Speciële anamnese gynaecologie	11
1.1.2	Speciële anamnese obstetrie	13
1.1.3	Speciële anamnese voortplantingsgeneeskunde	14
1.1.4	Speciële anamnese gynaecologische oncologie	15
1.1.5	Speciële anamnese seksuologie	16
1.2	Lichamelijk onderzoek	18
1.2.1	Gynaecologisch onderzoek	18
1.2.2	Gynaecologische oncologie	23
1.2.3	Voortplantingsgeneeskunde	25
1.2.4	Obstetrie	25
1.3	Anatomie genitalia interna en externa	28
1.4	Definities en afkortingen	34
1.5	Handige websites	36
2	Algemene gynaecologie	39
2.1	Gynaecologische echoscopie	39
2.1.1	Methode	39
2.1.2	Indicaties en toepassingen	40
2.2	Anticonceptie	43
2.2.1	Hormonale middelen	43
2.2.2	De anticonceptiering	53
2.2.3	De anticonceptiepleister	53
2.2.4	'Progestageen-alleen' anticonceptie (POP)	54
2.2.5	Intra-uteriene methoden, IUD (intra-uterine device), spiraaltje	55
2.2.6	Sterilisatie	55
2.2.7	Lactatieamenorroemethode (LAM)	57
2.2.8	Natuurlijke methoden	57

2.2.9	Barrièremethoden	57
2.2.10	Postcoïtale anticonceptie	58
2.3	De overgang	58
2.3.1	Behandelingsmogelijkheden	60
2.4	Premenstrueel syndroom (PMS)	64
2.5	Abnormaal uterinen bloedverlies	65
2.5.1	Definities	65
2.5.2	Diagnostiek	66
2.5.3	Oorzaken	67
2.5.4	Behandeling	67
2.6	Genitale infecties	69
2.7	Vulvodynie en andere benigne vulva-afwijkingen	70
2.7.1	Vulvair vestibulitisyndroom	70
2.7.2	Vulvaire dermatosen met zichtbare afwijkingen	71
2.8	Incontinentie	74
2.9	Genitale prolaps	78
2.10	Endometriose (endometriosis externa)	83
2.10.1	Diagnose	84
2.10.2	Behandeling	87
2.10.3	Endometriosis interna (adenomyosis uteri)	88
2.11	Congenitale afwijkingen	88
2.11.1	Normale genitale ontwikkeling	88
2.11.2	Afwijkende geslachtelijke ontwikkeling	89
2.12	Extra-uteriene graviditeit (EUG)	95
2.12.1	Behandeling	96
2.13	Minimaal invasieve chirurgie	97
2.13.1	Definitie	97
2.13.2	Laparoscopie	97
2.13.3	Hysteroscopie	98
2.14	Seksuele problemen	99
2.14.1	Vrouwen	99
2.14.2	Mannen	102
2.14.3	Behandeling van seksuele problemen	103
3	Obstetrie	105
3.1	Preconceptionele zorg	105
3.1.1	Definitie	105
3.2	Prenatale zorg	106
3.2.1	Definitie	106
3.3	Prenatale screening en diagnostiek	107
3.4	Bloedverlies in zwangerschap	109

Inhoud	7	
3.4.1	Bloedverlies eerste trimester	109
3.4.2	Bloedverlies tweede en derde trimester	110
3.5	Interne aandoeningen en zwangerschap	110
3.5.1	Diabetes mellitus en zwangerschap	110
3.5.2	Auto-immuunziekten/SLE en zwangerschap	112
3.5.3	Schildklier-aandoeningen en zwangerschap	113
3.5.4	Nier- en urinewegaandoeningen en zwangerschap	115
3.5.5	Hartziekten en zwangerschap	116
3.5.6	Longziekten en zwangerschap	117
3.5.7	Leverafwijkingen en zwangerschap	117
3.5.8	Anemie en zwangerschap	118
3.5.9	Stollingsstoornissen en zwangerschap	119
3.5.10	Gastro-oesofageale refluxziekte en zwangerschap	121
3.6	Hypertensieve ziekten en zwangerschap	121
3.6.1	Chronische hypertensie en zwangerschap	122
3.6.2	Zwangerschapshypertensie	122
3.6.3	Pre-eclampsie	123
3.6.4	Eclampsie	123
3.7	Negatieve en positieve discongruentie	124
3.7.1	Negatieve discongruentie	129
3.7.2	Positieve discongruentie	130
3.8	Meerlingen	130
3.9	Liggingsafwijkingen	132
3.10	Vroegtijdig breken van de vliezen (PPROM)	134
3.11	Weeënremming en partus prematurus/ immaturus	135
3.12	Infectieziekten en zwangerschap	137
3.13	Inleiden van de baring	139
3.14	Serotiniteit	141
3.15	Normale baring	142
3.15.1	Opvang pasgeborene	155
3.16	Kraambed en borstvoeding	163
3.16.1	Kraambed	163
3.16.2	Specifieke problemen in de postpartumperiode	164
3.16.3	Borstvoeding	167
3.17	Kunstverlossingen, inclusief schouderdystokie	170
3.18	Retentio placentae	172
3.19	Fluxus post partum (FPP)	173
3.20	Intra-uteriene vruchtdood (IUVD)	175

3.20.1	Beleid na vaststellen IUVD	176
3.20.2	Onderzoek bij IUVD	177
3.20.3	Meest voorkomende aangeboren afwijkingen	179
3.21	Transfusiebeleid en zwangerschap	180
3.22	Obstetrische spoedgevallen	181
3.22.1	Solutio (abruptio) placentae	181
3.22.2	Bloedende placenta praevia	182
3.22.3	Navelstrengprolaps	182
3.22.4	Maternale collaps tijdens de bevalling	183
3.22.5	Uterusruptuur	183
3.22.6	Inversio uteri	184
3.22.7	Trombo-embolie	184
3.22.8	Vruchtwaterembolie	185
3.22.9	Septische shock	185
3.22.10	Complicatie regionale anesthesie (met name epidurale en spinale anesthesie)	185
4	Voortplantingsgeneeskunde	186
4.1	Inleiding	186
4.2	Afwijkende menarche	187
4.2.1	Vroegtijdige puberteit (pubertas praecox)	187
4.2.2	Verlate puberteit	188
4.3	Secundaire amenorroe en andere cyclusstoornissen	192
4.3.1	Secundaire amenorroe	192
4.3.2	Vroegtijdige menopauze	193
4.3.3	Cyclusafwijkingen bij endocriene syndromen	194
4.4	Fertiliteitsstoornis en oriënterend fertiliteitsonderzoek	199
4.4.1	Definities	199
4.4.2	Diagnostiek	200
4.5	Fertiliteitsbevorderende behandeling	201
4.5.1	Vormen van fertiliteitsbevorderende behandeling	201
4.6	Ovarieel hyperstimulatiesyndroom (OHSS)	204
4.7	Mannelijke subfertiliteit	207
5	Gynaecologische oncologie	209
5.1	Premaligniteiten van de cervix	209
5.2	Ruimte-innemend proces in de onderbuik	213

Inhoud	9
5.3 Postmenopauzaal vaginaal bloedverlies (PMP-VBV)	214
5.4 Familiaire gynaecologische maligniteiten	216
5.5 Vulva- en vaginacarcinoom	218
5.5.1 Vulvacarcinoom	218
5.5.2 Vaginacarcinoom	220
5.6 Cervixcarcinoom	222
5.7 Endometriumcarcinoom	225
5.7.1 Nabehandeling	225
5.8 Ovariumcarcinoom	227
5.9 Trofoblastumoren	231
5.9.1 Mola hydatidosa	231
5.10 Chemotherapeutica, indicatie en bijwerkingen	234
5.11 Pre- en postoperatief beleid	235
5.11.1 Preoperatief beleid	235
5.11.2 Postoperatieve zorg	237
Bijlagen	241
1 Menorragie	241
2 Postmenopauzaal vaginaal bloedverlies (PMP-VBV)	242
3 Bloedverlies in de zwangerschap	243
Register	245